

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat. Főter. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés

Írtyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat. Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyiltér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja

Egy háromhasábos petsor térfogata 12 fillér.
Bélyegdi; minden beiktatás után 60 fillér.

Nyiltér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A millenium előtt.

Rimaszombat, nov. 14.

Findura Imrének, a jeles történetbuvárnak „Rimaszombat története“ című munkája immár befejezetten megjelent. Az egyetlen önálló befejezett monografia, mely megyénkben napvilágot látott, habár nem egészen ennek a megyének támogatásával. Maga Rimaszombat város elegendőnek tartotta eddig 100 példánynak a megrendelését, s ezen 100 példány árát is a mű füzeteinek megjelenése arányában részleteként utalványozta ki, mintha valami közönséges üzletről volna szó. Talán nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy az érdekes szerzőt ez az utolsó eljárás indította arra, hogy művének második és harmadik füzeteit együtt, egyszerre jelentesse meg.

Ez a csodálatraméltó közöny, sőt kicsinylés, mellyel megyebeli közönségünk tulnyomó nagy többsége az irodalmi és művészeti érdekek iránt viseltetik, bizony nem valami bátorító és buzdító hatással lehet azokra, a kik e megye történelmi multjának feltárásában fáradoznak. Nem csodálunk, ha elmenne tőle a kedve mindenkinek, mikor olyanokat lát, hogy például Putnok város monografiájának a kiadását a megyebeli ev. ref. papi testület vállalta magára. Hát mi köze annak a testületnek Putnok város monografiájához? Igazán megragadó és tiszteletünket a legnagyobb mértékben megérdemlő eszelekedet, hogy az a lelkes papság, jóformán egy tisztviselő emléke iránti szeretetből fáradozik művének kiadásán, de kénytelenek vagyunk kimondani, hogy ezt Putnok város közönségére nézve valami nagyon hizelgőnek nem tarthatjuk. Ámbár nekik is meg lehet az a mentségük, hogy a megyei székváros példája után indulnak.

Mi már több mint tíz évvel ezelőtt agitál-

tunk a mellett, hogy Gömörmegye összeségének történelme megírattassék, de ez az eszme mindig csodálatraméltó hidegséggel fogadtatott. S ime, bekövetkezett a milleniumi ünnepség, most látja mindenki a mulasztást, meiyet elkövettünk. A körültekintőbb megyék mindenikének történelme meg lesz írva a milleniumra, de Gömörvármegye nem lesz azok között; s ez mindenesetre rosszul esik különösen azoknak, a kik a megyei érdekekben meg tudjuk találni a nagy nemzeti érdekekkel való találkozási pontokat.

Valami hiányosan talán lehetne még e mulasztást némiképen kipótolni. Nem számítunk ugyan rá, hogy ez a gondolat valami lelkes felkarolóban fog részesülni, de legalább elmondtuk; a siker nem rajtunk mulik.

Arra kellene legalább törekednünk, hogy a milleniumra összegyűjtessék mindazon irodalmi termék, melyben megyénk vagy annak egyes városai, községei, intézményei, testületei stb. történelmére vonatkozik, több városnak, községnek, — különösen az egyházak könyvtáraiban — becses adatai vannak feldolgozva és összegyűjtve, ezeket most még együvé lehetne állítani, s a milleniumi ünnepély emlékeként letenni egy megyei nagy könyvtár alapjául. Ezzel egyrészt a megyének monografiája jóformán együtt volna, mert mi azt hisszük, hogy mindabban a mit jeleztünk, benne volna a megye minden részletének monografiája, mely az így összegyűjtött források segítségével sokkal könnyebben volna megírható.

Ajánljuk ezt a milleniumi bizottság figyelmébe Ámbár sok mindenféle albizottságot alakítottak e tiszteletreméltó körültekintéssel kiválogatott bizottságban, de irodalmi bizottság alakításáról eddig egy árva szót sem hallottunk.

Pedig bizony annyi figyelmet ez a szak is

megérdemelne, a mennyit az ipari és kereskedelmi érdekek fordítanak.

A megyei székhely fatelepitéseiről.

Közlő: KORÉNY GYULA.

Megyénk székvárosának tulajdonában, az ugynevezett „Széchenyi-kert“-ben tenyésző fáknak életkoráról itélve, ezen kert mesterséges befásításának időszakát csakugyan nem a közel multban kell keresnünk; és tekintetbe véve azt, hogy a város akkori viszonyaihoz, aránylag szerény körülményeihez, s a jelenleginél jóval alárendeltebb szerepléséhez képest, ezen, a város közönségének üdülést, élvezetet és szórakozást biztosítani célzó üdvös és életrevaló eszme annak idején csakugyan megvalósulhatott; ezen áldozatkész kezdeményezés intelve, s az adott jó és szép példa követésének szükségessége által ösztönözve, méltó joggal, érdeklődéssel és következetességgel kérdehetjük most, — hogy ugy mondjuk a város fénykorszakába lépésének idejében, — hogy ezen kert létesítése óta a város köztereinek, utainak, utcáinak, régi és új nyilvános épületei környékeinek, temetkezési helyeinek és sétányainak befásítása, másrészt azonban a tetemes anyagi áldozatok árán már megteremtteni sikerült nyilvános kert részint kihalt, részint pedig veszendőbe menő fának és eszerjének helyettesítése vagy esetleges pótlása, — végül pedig a fatelepitvények összességének kellő gondozása, ápolása és a rongálások elleni megvédése tekintetében ez időszertint valjon mily eljárás követtetik?

Minderre lakonikus rövidségű választ adni sem nem lehet, sem nem szabad, és ugyancsak ez okból tartsa fenn e részbeni választ kiki akkorára, a midőn az alábbiakban kifejtett nézetekkel és elvitázhatlan tényekkel, a főforgó állapotokat objective már egybe vetette.

Talajviszonyok. Tudva van, hogy részben a helybeli talajnak is meg van a maga hátránya, mely tudvalóleg abban culminál, hogy a kavicsmentes termő feltalaj helyenkint esekély, az azon alóli réteg pedig görgeteges vastag kavics lerakodásból áll. A feltalajnak eme esekélye a város területének különben nem minden helyén tapasztalható. Ott ugyanis, hol a víz által fokozatosan felhordott termőképes talajnak, a már korábban larakott altalaj mélyebb, több rést kellett kitölteni és síkká egyenlíteni, a feltalaj sokkal mélyebben érintkezik altalajával,

- Mennyi ideje, hogy a fiu nálad van?
- Három éve.
- A szemtelenség honnét datálódik?
- Körülbelül az első héttől már.

Női ügyekben, egy bizonyos határvonalon túl, a legbizalmasabb barát se mer menni. Látja a tény, tisztán, mint a tenyerén, de hallgat, és titkon örvend, hogy a gyalázat meg van. Oh csak hadd nőjjön a gyalázat; mint a mérges pattanást: nem szabad azt bántani. Nem, nem. Csak hadd érjék.

Valamit a fiu dolgából a méltóságos kollega ur is látott, és ez a szívének fölötté jól esett. Annak idején ő szerette meg a lipót-utcai tanítóné-képezdeből haza libegő szép barna Széfi Zsófiát, de bátrabb rendszerével Vámhegyi István, akkor már osztály-tanácos, elűtötte Berkes Károly ezimzetes osztály-tanácos, kezéről.

- Az első héttől? És hogy panasolta Zsófi?
- Hogy? — Hogy — hogy a fiu szemében igen sok a szemtelenség.

— De hát én megvigyáztam és a fiu épp oly bambán nézett a töltött káposztára, mint a feleségemre. En soha semmi különöst e napig észre nem vettem — a szemében.

- A Zsófi?
- Minden szavában: szemtelen, kiállhatatlan.
- A beszéde?
- Egy szót sem szól egész ebéd alatt.
- A modora?
- Aminő az első nap volt: szerény, szolgálatkész, hallgatag. Jön, megy — egész létezése ennyi. És Zsófi dühös, ha csak látja.

— Nem mondta, hogy küld el?

— A meghalt testvérem egyetlen gyermeke. Apja meglötte magát.

— Ertem. Tudod mit, ha rosz néven nem vennéd: Málira biznám ezt a dolgot, ő majd kipuhatolja.

— Ejnye, be jó lenne. Kivánsi vagyok arra a szemtelenségre.

— Aszony szívébe jobban senki be nem lát: mint az asszony

Pedig már Berkes Károly ur is meg tudta volna mondani — mint a kezében lévő kártyánál, hogy: *hánysas*. — Barátom, — szólt melegen megszorogtatva az aggódó barát a segélyt ígérő puha kezeit — ugy-e nem szólsz erről senkinek Málán kívül?

— Isten ments. Becstelen embernek csak nem tar-

T A R C Z A.

Szeretem én a dalt

Szeretem én a dalt; az ábránd
Bűbája von, és hat rám. —
Csendébe' mintha bűvös ajkak
Tündér zenéjét hallanám. —

Tündérek ajka esalogálna —
Hattyú karja ringatna át
Egy szebb világba, mint a lélek
Csak ittasult álmába lát. —

Mikor szárnyat öltve magára:
Ihlettel és lázzal telik. —
És szállva száll; a képzelet, vágy
Mint röpke szárnyak emelik. —

Mélybe, magasba; önhevétől
Ragadva, kaczag, könnyet ejt. —
Hall, lát, hallhatatlant, láthatatlant.
Almodozik, s álmodva sejt. —

Egy égő csillag vezet engem. —
Csillag, kinem alvó soha. —
Nemtöm, vezérem utamon, a
Költészet égő csillaga.

Szeretlek én kimondhatatlan
Műzsám! esőkoddal ajkamon —
Hű hitvesemmel, édesemmel
Te vagy az én jó angyalom. —

Ti fontok koszorut fejemre.
A boldogságból sugarat. —
Szívem, lelkem ha ittasulva
Reszket, gyönyör, kéj, vágy alatt.

Mint a ringó kalász, ha szellő
Érinti: ing, lágyan remeg. —
Mint a virágkehely, ha harmat —
S az ág ha madár szállja meg. —

Menyországot, üdvöt ígér a
Hit, túl amott az életen —
Itt, itt van az én menyem üdvöm!
Ti adjátok, ti, azt nekem. —

Borsody Béla.

A szemtelen!

Írta: TOLNAI LAJOS.

Két öreges miniszteri tanácsos, kik közül mind-egyik tul volt már az ötvenen pár évvel — éldéglét csöndesen a roppant bérház harmadik emeletének egyik sötét udvari oldalán.

Egyszerre esapták le a tollat, az aktát, s egyszerre kiáltották be inasukat:

- János nincs valaki?
- Epen senki méltóságos ur. Az utolsó zsidó is elment.

— Gábor, a miniszter ő excellenciája eltávozott már!
— Nem is volt itt ő kegyelmessége se tegnap, se ma.

- Zárhat.
- A kalapomat édes János.

A lépcsőházban hűségesen megvárta a két kollega egymást.

- Hogy van Zsófi?
- Hízik. És Málí?
- Én nem tudom, utójára Sarah Bernhard lesz belőle. Pedig egész életemben a kövér volt az ideálom.

- Hogy?
- Borzasztón ideges.
- Császár-fürdő. Károly.

- Mitsem ér, Pista.
- Nem esztek-e rosszul? Róbert is amiatt halt el.
- Én kitünően ebédelek.

— És látod, mi, — szó ami szó, de soványan étkezünk. Zsófi kedvéért, hát ugy van, kénytelen vagyok soványító kurát használni. Fél, hogy a szive elhájjasodik. Ugy kell lenni, e miatt van, sokszor találok sirva. Egyéb-iránt Kálmán is sok bosszuságot okoz neki. Hogy van, hogy nincs, nem értem, azt mondja Zsófi: *szemtelen*.

- Ah!
- Nem állhatja azt a ficzkót.
- Akkor talán . . .

— De kitünő munkás, jobb kezem. Felsőges judicium; gyors kéz, és fáradhatlan idegzet. A mellett mind az, akit csak felfogadtam, a szakácsné, a házmesterné, egy szomszéd öreges urnó: mind azt vallja, hogy Kálmán a legszerényebb fiatal ember az utcában. A leány-ságig felénk.

- Akkor nem értem. Ott valaminek mégis kell lenni.
- Ugy-e?

mint oly helyeken, hol az utóbbi lerakódása alkalmával dombokat képezett. Könnyen fölfogható tehát, hogy az altalaj szintje a feltalaj szintjével megközelítő párhuzamosságban nem halad, minek folytán a termékeny feltalaj vastagságának — mélységének — is, szükségkép variálni kell.

A város kutainak aránylag esékély mélysége, kézzelfoghatólag iga olja azt is, hogy talajunk alsó kavicsrétege állandó talajvízzel bővelkedik, miből kifolyólag egyrészt a feltalaj esékélye, másrészt azonban a kavicsos altalaj felettől nedves volta, azon következtetést és itt helyben is már beigazolt ama tapasztalati tényt engedni levonni, hogy a mélyreható, hosszú szivgyökerekkel ellátott s a nedves talajt meg nem tűrő fánk, — a melyek közé, kevés kivétellel, majdnem valamennyi gyümölcsfa nemeink is tartoznak, — helyi talajunkban aránylag rövid életkört érnek, s a nagyobbbrészt férfiasodási koruk beállta előtt halak el, míg ellenben azon fánemek, a melyeknél a talajba való kapaszkodás nem annyira szivgyökereik, mint inkább az erősen és dusan kifejtett oldalgyökereik által történik és történhetik, az aránylag esékély rétegű televényes feltalajban is maradandóan tenyésznek.

Fánemek megválasztása. Nem szenved ugyan kétséget, hogy tervbe vett fátelépítéseknél az e célra alkalmazandó fánemek megválasztását illetőleg első sorban az imént vázolt talajviszonyokból kiindulni ne kelljen, de eme föltétel szigorú betartása még korántsem zárhatja ki arra való törekvésünket, hogy a mennyiben amugy is nagy számu s különböző természetű és igényű fánemek fölött rendelkezünk, a helyes megválasztást a többi s hasonlóan fontos szükségletek és célok helyes felelélésével is megtegyessük.

Bőséges és fejtett oldalgyökerekkel rendelkező fánemeinkhez sorozhatók minálunk a tülevelűek közül első sorban a lucz-fenyő (pinus picea), s némi részben, a mennyiben oldalgyökereik magasabb életkorokban nagygyá és erősekké fejlődnek, az erdei fenyő, (pinus sylvestris) a fekete fenyő (pinus austriaca) és a sima fenyő (pinus strobus) is.

A lombos fánemek közül ezen keretbe a következők foglalhatók: a gyertyánfa (carypinus betulus), a vadgesztenye (aesculus hippocastanum), a bükk (fagus sylvatica), a nyírfa (betula alba), a mogyorófa (coryllus avellana), a fehér és fekete eperfa (morus alba & nigra), továbbá a jávor és berkenye fajok, nevezetesen pedig: az acer campestris, tartaricum, negundo, platanoides, pseudoplatanus, sorbus aucuparia, aria és torminalis, a platánfa (platanus orientalis & occidentalis), az akácfa (robinia pseudoacacia), a lepényfa (gleditschia macrocarpa), nem esékély mérvben a nagy- és kislevelű hársfa (tylia grandifolia & parvifolia), a szilfa (ulmus campestris), és a kőrifa (fraxinus excelsior) is, a mennyiben az utóbbi négy fánemnél a szivgyökér mellett a messze kinyúló oldalgyökerek is erősen vannak kifejlődve. Ezekon kívül és különösen a nedves talajba való: a fekete és hamvas égerfa (alnus glutinosa & incana), a zelnice megygy, (prunus padus), továbbá a nyárfák (populus) és fűzek (salix) különböző fajai.

A rendelkezésünkre álló esékély gyökérzetű, s kevésbé mély talajunkban is sikerrel tenyészthető fentebb elősorolt fánemeknek változatos bő sorozata eléggé bizonyítja, hogy fátelépítések célbavételénél, a szükséghez képest, egyáltalában van miben válogatnunk, válogathatunk tehát e részben olyképp, hogy így a talaj — s a helyi viszonyok követelményeinek — valamint a sikeres cél elérésének is eleget tehetünk. — A biztos sikerhez jutás szempontjából, máskülönb magának a természetnek rámutató ujjá jelöli ki a leghatározottabban azon fánemeket, a melyek talajunk és éghajlatunk természetének nemesak hogy teljesen megfelelnek, de a melyek szép növésknél — imponáló alakjuknál, — nagyságuknál, kora fejlődésüknél és árnyékot biztosító terebélyes koronáik fejlettségénél fogva, különösen méltó helyet foglal-

nak el a parkirozás terén. Ilyen fa a tülevelűek között minálunk a lucz-fenyő (pinus picea).

A „Széchenyi kert”-nek sikerült lucz-fenyő példányai — melyeknek ez időszert életkora mintegy 80 évre tehető, — úgyhiszem eléggé tanuskodnak arról, hogy ezen fánem, mely akár csoportos zárlatban, akár pedig izolált magányos állásban egyaránt szépen díszlik, talajunkban teljesen itthon van. Gúla alakú szép növése, imponáló alakja, biztos és könnyű fogása, a légköri behatások iránti nagy érzéketlensége, s illatárasztó kellemes tulajdonsága, egyaránt a mellett szólnak, hogy tágabb körben fogatosítandó telepítéséért sokat teyünk. — A mélyreható szivgyökereket teljesen nélkülözvén, ilyenek helyében erős és messze kinyúló számos oldalgyökerekkel bír, — mi által különösen esetünkben még azon jótulajdonsága is kellőleg méltányolandó, — hogy kevésbé mély talajban is prosperál, sőt még a nedves talajt sem veti meg. — Ha továbbá tekintetbe vesszük, hogy magányos egyedekben kiültetve, — alsó ágai még előrehaladott korában sem szoktak megvalni törzsüktől, — hanem ezt úgyszólván a földszinreig érő mérvben övedzik, s a fának ezáltal egy minden tekintetben szabályos és tetszős kúpalakot kölcsönöznek, esakis sajnálkozhatnánk a föltől, ha tenyésztésének és terjesztésének a helybeli parkirozásoknál kiváló szerep nem biztosították — Magát a nyessét is figyelm-t érdemlő módon türvén, helyet foglalhat az eleven sövények (spalier) telepítéséhez alkalmazandó egy-egy fák és cserjék sorában. — Alkalmazhatóságának sokoldalúsága tehát föltétlenül megkívánja, hogy szereplésének itt helyben, hol teljesen otthon van, — állandó táj teret nyissunk.

Korántsem az imént kifejezett értelemben ajánlható az erdei és fekete fenyő (pinus sylvestris et austriaca) miután ezek fölkarolásának hatékonyan elmentmond azon körülmény, a mely szerint ezen két rendbeli fánem, és különösen a sylvestris, felette törekeny. — Ezen fölül pedig villaalakú ágazatuknál s hosszúra fejtett tülevelük sűrűségénél fogva, terjedelmes hőtömegek fölfogására is nagyon alkalmasak lévén, az itteni kiünő termőhelyen pedig tulságos buján tenyészvén, — különösen csoportos zárlatban a hőtörésktől aligha volnának megmenthetők. Zord kinezésük s kevésbé tetszős alakjuk miatt, egyedekben kiültetve sem képesek valami kellemes és vonzó benyomást kelteni a szemlélőben, s gazdag tühullatásukban rejli nagy talaj javító képességüknek fogva, — előzetes fánemek gyanánt, — inkább az erdőtenyésztési — mint parktelepítési alkalmaknál jöhetnek komolyan számba.

Másként áll a dolog a sima fenyővel (pinus strobus). Ezen fenyőfaj ugyanis felette lágy faju lévén, ez okból korlátolt használhatósága miatt, tenyésztése is rendkívül szűk korlátok között mozog. A parkfák sorában azonban annál méltóbb helyet foglal — Oldalgyökereinek csak is előre haladott korában való kifejlődése miatt, kezdetben majdnem kizárólag erős szivgyökere utján történő táplálkozásra lévén utalva, — meglehetősen mély rétegű talajt is föltételez. Ennek dacára azonban még sem volna helyénvaló és teljesen indokolt, ha ezen, ugyan csak a parkok számára termelt fánemet, minálunk teljesen elvetjük, a mennyiben már is szemmel látható tanbizonyosságot szolgáltatott arról, hogy talajunk azon helyen, hol mélyebb rétegre találhat, — többi között a helybeli régi temető helyén, — a legsikeresebben képes tenyészni. Izolált magányos állásban pompásan díszlik, s gyors növéssel bírva, mihamar tetemes magasságot ér el. — Dús mennyiségű vékony s finom tülevelű tömött bojtforma csoportokat képeznek, s a fa eléggé sűrű elágazásával karöltve, teremtik meg ezen fenyőnemenl azon tulajdonságot, mely mint árnyékoló képesség, a parkfák egyik fő feltétele gyanánt tekintetbe veendő.

A jegeye fenyő (pinus abies) felette mély, laza és üde talajt igényelvén, — a közép hegység eme fajával minálunk aligha nem haszalanul tenünk kísérletet. — Nem mondok, hogy directe e célra előkészített földben,

nagy ápolás és gondozás mellett, egyes példányokat fölnvelni ne lehetne, de a mennyiben ezen fánemek már is a magasabb fekvés és hidegebb égalj felel meg, síkon és szelidebb éghajlatban való föntartása jó eredménnyel aligha járna. — A napsugaraknak közvetlen behatást engedő szabad helyre való kiültetésének különben sem sokot sikere lenni, és mesterséges uton esakis alátelítve cultiválható. — Ezen fánemet tehát a parkirozásoknál — legalább minálunk — tekinteten kívül hagyni kényszerülvén. — Sikeresebb eredményt lehetne egyik váltojával, a pinus abies balsameával elérni, mely utóbbi már annyival is inkább előre volna helyezendő, a mennyiben amannál minden tekintetben nemesebb, ritkább és szebb is.

Ezen válfajnak három rendbeli gyönyörű példányt a helybeli régi temető erdei fenyő csoportjának alig hozzáférhető tömkelegében fedeztem föl, azon impressióval távozva tenyészhelyükről, hogy: mennyivel többet érnek ezen remek példányok nyílt és hozzáférhető oly helyen, a hol a közönség gyönyörködtetésére szolgálhatnának!

Ily módon elhagyatva s a publikum szemé elől elbujtatva, bizony semmiképen sem tölthetik be szerepüket, és esakis sajnálkozhatunk lehet a föltől, hogy korábban, a midőn sikerrel átültethetők voltak még, az őket megillető méltóbb helyre nem jutottak. — Kélekezések helyén, a temetőbeli erdei fenyő csoportban, túltömött zárlatban vegetálni kényszerülvén, alsó ágait a pinus otobus-ok néhány példányával egyetemben, már is veszíteni kezdik, s ha továbbra is ezen túltömött sűrűségbe való maradásra lesznek kárhozthatva, fokozatos kényszerült tisztulásuk miatt alig marad oly koronájuk, hogy kitűzött szerepüket csak félig-meddig is betölthessék.

Sokkal szűkebb körűnek kell ősmernem az ezen lap hasábjain rendelkezésemre bocsájtható tért, hogysem lehetetlennek ne tartanám, a már fentebb elősorolt esékély gyökérzetű lombos fánemeknek tüzetes leírásával egyenként foglalkozni, s hogy ezt a hasonló gyökérzetű bíró tülevelű fánál ennek dacára megtegyem, e részben eljárásomnak indokát abban adom, hogy a mennyiben a tudvalevő célra fordítható esékély számu tülevelű fánemek majdnem kizárólag a magasabb fekvésű erdősegeket uralkják, minél fogva a síkon kevésbé — vagy egyáltalában nem honosak és ősmertettek; — a laikus elővalahogy azon sajátsággal és természettel bíróknak ne tetkintessenek, mint ha a laikusabb és mélyebben f-kyó helyeken tenyészni absolute nem akarnának. — Mivel tehát ezen fánemeknek kimerítő tüzetes leírásával foglalkozni ez alkalommal nem csak fölösleges, de lehetetlen is, azokat csak oly mérvben kívánom ismertetni; a mily mérvben azok, a kitűzött célok és kívánalmak elérése vagy el nem érese tekintetéből fölkarolást vagy eljéttést érdemelnek.

Általánosságban megjegyzendőnek találom, hogy miután a lombos fák legnagyobb része, terjedelmes koronáik fejlettségénél — sűrű ágazatuknál — üde és buja lombzatuknál — s magában a földszinben is meglehetősen változatoságot nyújtó külsejüknel fogva, a parkhelyek — jelesül pedig a fasorok sétányok felépítésére, a tülevelű fánál sokkal alkalmasabbak, szelidebbek, vonzóbbak és kedveltebbek; — amazokkal szemben inkább is ajánlhatók, dacára annak, hogy a tülevelűek ama elvitázhatatlan előnyével, hogy maradandóan zöldelnek, — nem díszeskedhetnek.

Röviden megemlékezni kívánván ez alkalommal eseményükről és számos díszbokránkról is, szintén általánosságban azt tartom szükségesnek megjegyezni, hogy számos fajuk közül, a célnak, helynek, és rendeltetésnek megfelelőket könnyen megválaszthatjuk, s nagy előnnyel és sikerrel alkalkalmazhatjuk azokat oly helyeken, a hol egyrészt a talaj esékélye vagy soványsága, — másrészt pedig a korlátlan szabad kilátás élvezhetése, vagy esetleg a szűkre szabott tér korlátoltsága, — nagy gyökérzetű, magas törzsű és terebélyes koronájú fának helyet nem bír adni.

tasz? Ha akarod Málinak se szólok. Elhagyjuk az egész kényes ügyet. Mégis kényes.

— Igen — ez lesz a legjobb. Hagyjuk el. Kényes.

— Helyes. Ez az én akaratom is. Asszony dolog... Azonban Berkes ur még a kabátját se vetette le, már arczizmainak nevető mozgásával hangosan elárulta, hogy rendkívül különös mondaní valója lesz.

— Mi bajod neked? — kérdé idegesen a sovány asszonyka, nagy vizes szürke szemével szinte benyelve titkolódzó férjét.

— Hát tudod, nem lehet mindent elmondani kicsikém.

— Bánom is én. Ne mond. Nekem úgy se mondasz semmit.

— Pistát nevetem, azt a bolond Pistát.

— Ti mindig egymást nevetitek.

— Ismered Kálmánt, hisz ismered azt a szőke fiút!

— Miért?

— Szentelen.

— Ugy? Megmondtam. Hála istennek. Ugy kell kedves Zsófi.

— Pista igen lehangolt. Szeretné tudni biztosan, miben áll a fiu szemtelensége.

— Miben áll, hát miben áll, Lenese füstölt hussal Szereted?

— Nagyon. Pistáék borzasztó rosszul étkeznek. Zsófi soványító kurát használ.

— Akkor minek szaladgál Kuglerhez s viszi a pástétomokat?

— Pástétomokat? Pista arra kért, néznél körül náluk a te finom szemeddel, hogy miben áll tulajdonképp annak a fickónak az impertinensége. Meglephetnéd ma Zsófit, úgy hat és hét óra között. Mi a miniszternek adunk bankettet a Margitszigeten, s már négyszer ott kell lennünk. Az is szemtelenség, a mi ezekkel a bankettekkel megy? Nincs az emőernek egy garasa, és 10—20 forintos kuverteteket eszik. Ma a miniszter, mert beszélt a házban; holnap az államtitkár, mert nagy beszédet mondott valahol; ismét valamelyik kollega jubilál, majd az ördög tudná honnan kerül elő valami ostoba hiúság. Ez így megy a végtelenségig. Maholnap a szerencsés pofonverő is meg fog bankettetgetni.

Ily előkészületekkel ült a most hét tagból álló minisztertanácsosi család a vékony lenesebédhez.

Előgülség ragyogott az arczukon, s a méltóságosan rövid menü mellől mindeuki teljes egészséggel távozott ügyletei lebonyolítására.

Berkes Károly ezimzetes miniszteri tanácsosné, mint az orrvadász, kerülő utakon jutott kedves barátnéjához. A melléklépesőn lopódzott fel a csinos másodemeleti lakásra. A konyhát, e női arzenált, akarta elsőben is szemle alá venni.

— Ah, — ez felséges kávé volna — topogott sebesen a sovány urhölgyecske és sült — ez friss rántott csirke lesz.

A vastagkaru szakácsné nagy vizesedényben tisztogatta a pompás salátát. Kihajolt az ablakból, hogy a szomszédok lássák és irigyeljék. A nyers husdarabok is tiszta edényekben, ott pompáztak az ablakpárkányon.

Berkesné ő méltósága, mint egy árnyék suhint el a folyosón. Ki gondolt volna arra, hogy vendég. Legfőleg szegény, délutáni fésülőnőnek nézheték volna.

Halkan ment át az előhelyiségeken s a hálóterembe igyekezett.

Vidám, csattogó nevetés hangzott ki a leeresztett függönyök szomszédágából.

A legkényelmesebb, de egyszersmind a legbájosabb könnyű pongyolában könyökölt igéző kövér karjaival, vastag karpereceivel és mellére tűzött nagy Marchal Niel rózsájával a méltóságos miniszteri tanácsosné egy kis asztalka mellett egy ifju ember szomszédágában.

Nem lehetett kétség az iránt, hogy ő méltósága egyik karját az ifju ember vállán pihenteti.

Berkesné visszafojtott lélekzettel szemlélte egy álló ruha-fogas mellől az édes jelenetet.

— Menjen maga, szemtelen. Elmehefett volna a miniszteri bankettra az öreg majommal. Tudja, én magát, ha így szemtelenkedik — no ne esőkoljon oly hevesen, igazán, mindig kék foltok vannak a karjaimon — szemtelen! én magát az őszre megházásitom. A vén majom szímaton van. Maga Kálmán egy idő óta oly ügyetlen. — Nem tehetek róla.

— Sokszor dühöngönnem kell maga ellen, hogy ostobaságait eltakarjam. Miért oly ügyetlen — babi?

— Nemmm tehetek róla.

— Lesz ma magának finom kávé nagyszerű föllel, szereti?

— Igen.

— Libamáj-pástétom — szereti?

— Iggen.

— Nagyon finom kirántott csirke friss salátával, olaszosan. Szereti?

— Oh nagyon.

— Pezsgőt tettem félre. Jó?

— Oh . . .

— Kérem, a méltóságos asszonyt itthon találhatom — kérdé tüntető hangos kiáltással Berkesné ő méltósága.

Jelentsen be: Berkes Károlyné.

— Jessus No lássa. —

— Bezárom az ajtót. —

— Fusson az alkovenbe. Mit akar Eliz? Nem látja,

a fejem fáj, s nem hagytam meg, hogy ma délután egyedül akarok lenni.

— Berkes Károlyné ő méltósága. —

— Ezer örömmel, neked mindig itthon vagyok s futott ki ölelő karokkal ő méltósága, hogy száz meg száz esőkkel borítsa el a sovány, sápadt, vézna — de most már szobornál szilárdabb büszke asszonykát. Jó szellem sugta, hogy jössz, Nagyszerű kávét pergeltettem, fölséges tejük van. Ilyen föle, mint a tenyerem. Jer, beviszlek a kamarámba. —

Berkesné, miután mindent látott, engedményeket tett barátnőjének, és belenyugodott, hogy menjenek hát a kamarába.

Üres kamara volt, mint egy székesfővárosi kamara rongyos cipőkkel, czilinderkalapokkal, törött esernyőkkel és skatulyákkal.

De lógott egy szögön egy darabka szalámi is.

Igy hamar tullestek a látnivalókon.

— Mit dobolsz, Zsófi?

— Én mit dobolok. Máli? nevetett dobolva Zsófi ő méltósága, mindig azt hittem, ebbe a falba valaki el van rejtve. Hallod?

— Ez az alkovenre nyílik — ugy-e?

— Az alkovenre nyílik. Most is hallod?... Én mindig hallom.

Mehetett ki Kálmán ur, ahogy mehetett. Halkan, de egy férfi kopogás nélkül mégsem szökhetik.

— Hogy vagy a rokonoddal?

— Csak arról a szemtelenről ne beszélj. Én — én elválok ettől az embertől. Pistának meg is mondtam vagy ő, vagy én — de idegeimet tovább nem rongálom.

* * *

A két öreg méltóságos jóbarát édeglél esőndesen, az államtitkárság ki nem zárható esélyei előtt állva, esetleg a miniszteri szék veres ragyogását szemlélve álmódzó révedezéseikben — míg a szemtelen fickó tovább halad biztos léptekkel azon a pályán, hol a legbecesebb kitüntetés ez az ősi érdemjel:

— A szemtelen!

A eszerjék nagyobb része kitünő sarjadoszó képességgel bírván, csoportos kiültetésre, nem különben a nyest megkövetelő eleven sövények alakítására, különösen alkalmasak.

Az eddigi elörebocsajítását szükségesnek tartván, — immáron szemügyre vehetjük a város azon néhány helyét, a hol részint korábban, részint pedig a közel múltban foganatosítottak kisebb-nagyobb szabású faültetések, hogy azonban milyen sikerrel, — ezt földteritani ugyanezek e sorok feladatává teszem.

A főtér fásításai. Ez irányban szemlénk megtartásánál, a sajnálkozás érzetével kapcsolatosan öltik szemünkbe a város ugyanezek szép, terjedelmes, és sik piacza, nagyban eléltelenítve egy, — a parkirozási és a térdiszítési célra teljesen alkalmatlan és máskülönbösen is az alárendelt faemekhez tartozó robinea pseudoacatia-nak lehorzolt és sebzett kérgü, — egyenetlen törzsű, szabálytalan és ritka koronájú, s egyenetlen törzsanyagosságot és tetszetős alakot nélkülöző selejtes példányait.

A ki az itteni talajnak jeles tulajdonságával s nagy fokú termőképességével csak némileg is tisztában van, s a ki ezenfelül vidékünk klimatikus viszonyát, s magának a főtérnek szembevetendő, látogatott, s ennél fogva a szépítést mulhatatlanul megkövetelő voltát csak némileg is méltatni és figyelembe venni tudja, önkéntelenül is azon kérdést kell hogy intézze önmagához, hogy: annyira szegény volna-e? felvidékünk faunája, hogy a megyei székhely kitünő talaju, tágas, és szép főtére sétányainak befásításához, a vízmosásos laza talaju helyek és sivar homokpuszták kötéséhez fordítani szokott alárendelt faem, — a közönséges akácson — kívül más, szebb, nevesebb és alkalmasabb faem egyáltalában nem volt választható?!

(Folytatása következik.)

Színház.

Bátosy Endre jól szervezett társulata a közönség meglehetősen élénk érdeklődése és pártfogása mellett folytatja sikeres működését. Mindinkább meggyőzi a társulat városunk és vidéke közönségét arról, hogy törekvése és működése méltán megérdemli a támogatást.

Mult szerdán, mint jeleztük a „Szultán“ operett került színre a ezimszerepben Bera Rózsával, ki ez alkalommal szép tehetségének fényes jelét adta; ügyes játékával s énekrészleteinek gyönyörű, teljesen szabatos előadásával elragadta a közönséget, mely zajos tapsokban adott kifejezést tetszésének, s a „Szeretlek Roxelanom“ kezdetű walezert meg is ismételtette. Roxelan szerepében L. Perczel Mari brilirozott, pajzán temperamentumával kedvesen játszott, s kellemesen csengő hangjával fellángyozott bennünket. Dulich Mariska bájos és megnyerő Délia volt; kettőjüknek Gastonnal (Lorándy) együtt énekelte tereztette je „Meggzőkünk vigyázva esitt, esitt...“ gyönyörű volt. Bátosy a rettenetes Bimbasi basa, szokása színt jól játszott és énekelte. A kellemes Bül-bül basa (Kis-Pálffy) azonban gyöngye volt, s nem bírta hanggal Ali főcuneh szerepéből Polgár nem csinált oly bolondos karrikatúrát, mint tavaly. Diskrét komikummal s jól játszott. — Az előadás sikerült, a kar jó volt; kár, hogy néhány szép énekrészlet (Délia dala, a 3-ik felvonásban a kar csinos dala stb.) elmaradt.

Csütörtökön Wildenbruch Ernő hírneves színműve „A búhos paesirta“ került előadásra. A darabot közönségünk nem ismerte, s szép számban jöttek el fiatal hölgyek is, kik pedig cseppet sem épületes dolgokat láttak. Sok trivoltas van benne és egy esomó valószínűtlenség, mert pl. óriási fantázia kell ahhoz, hogy elhigyük, miszerint az a fiatal szerelmes leány, ki — miután nem akar a gyáros felesége lenni, — annak öcsövé által elzavartatja fejét, meg akar szökni vele, a lakására megy azzal a szándékkal, hogy az éjet ott tölti. No már ennyi naivitás Berlin közelében a jelen korban — mikor a darab játszik — nem igen valószínű. Sok fogynakozása mellett elismerésre méltó a darabban az, hogy igen szép nyelvezettel van írva s érdekes fordulatokban gazdag — Az előadás kitünő, minden ízében kifogástalan volt; a szerepeket valamenyen jól tudták, s helyesen fogták fel. Dulich Mariska (Schmalenbach Lini) ez este remekelt pompás játékával, melyben igen sok érdekes nyilatkozott meg; szeretetreméltó naivságával fedezni és érthetővé tenni igyekezett a szerző által szerepére ráolt sok valószínűtlenséget is. Az éjeli látogatás utolsó jelenése kissé több drámai erőt kíván, mihez azonban Dulich Mariska még igen fiatal. Az egész szerep nem neki való, de ha már ráoszták, eljátszotta, és mondhatjuk, hogy kitünően játszotta s derekasan kitett magáért. Ösztöztött vele a siker nagyrésztében Bátosy, kinek kiváló alakításai között is előkelő helyet foglal el Langenthal Ágost a szerelmes gyáros. Érzelmének egész melegségét kifejezésre juttatta szerepében, mérsékelté többnyire erős hangtorzozását, csak ott tört ki, hol szükség volt rá, mint pl. esábitó öcsese leleplezésénél. Az élvhajhász, könyűverü öcses: Herman szerepét Heltay játszta, s ez este igazán jól fogta fel kényes és nehéz szerepét, a képes igaztottságot épen oly könnyedén és természetesen ábrázolta, mint a milyen helyesen tartotta meg szükséges nyugalmát bátyjával szemben. Heltainé (Juliana) sikerrel tanulmányozta s teljesen át is érezte szerepét. Polgár Béla (Schmalenbach Ale) alakítása eredeti, kitünő volt, elég mérséklettel, túlzás nélkül játszott. Tarnai Lidi (Schmalenbachné) mindinkább beigazolja, milyen feltünő sokat haladt tavaly óta. Kis Pálffy (Helfed) a mérsékelt szerelmes legényt jól ábrázolta; kissé több melegség nem ártott volna. Ismétljük, hogy az előadás részben elfeledtette velünk a darab silányságait.

Szombaton telt ház előtt játszották a fenti darabot frivolitásban jóval felülmúlva: „Fanchon asszony leánya“ című operette-el. A darabról egyszerűen annyit mondunk, hogy nem jó izlésű közönségnek való. — Annyi benne a frivolitás, mintha csak valami másodrangú orpheumi előadásra lett volna írva, s a szerzők a régi francia erkölcsi súlydésnek (1798.) megfelelő vastag draszticumot egész leplezetlenül mutatják be a darabban. Egy trivoltasokból értelem nélkül összeállított zagyalék, melynek zenéje is erőltetett, épen nem vonzó; legalább amint előadott, nem volt az, s úgy látszik, mintha az egész operette — a közönség esetleg erkölcsi gondolkozását és érzését teljesen figyelmen kívül hagyva, azért íratott volna, hogy ott vetkőzöds és a minél hiányosabb öltözékekben való mutatással hizlaltassák a vágyakozók szeme. Az előadás jó volt. Javotte,

a ezimszerep Perczel Mari kezében volt, ki töle megszokott kedvességgel játszta meg azt; kellemes hangját teljes erejében, szépen csillogtatta, s a legzavarosabb zenéjü énekrészletekbe is igyekezett életet önteni. Jagout a szerelmes legényt Bátosy adta teljes sikerrel. Bera Rózsa a közgyezőné szerepében derekasan kitett magáért. Szépen énekelte kellemes hangjával, s ügyes játékával mindinkább növeli a közönség gyakran zajos tapsokban megnyilatkozó rokonszenvét. Polgár Béla a közgyező Belavoine szerepében ismét elemében volt, ugyszintén Lorándy is jól játszta a flótást. Az együtt énekelte kocsis kettős a legszebb zenei rész a darabban s jól is adták elő. A többi szereplők is igyekeztek a darab tömörkedé fogatékosságát pótolni játékkal; ez azonban nem sikerült, s legkevésbbé sem ajánljuk hasonló darabok előadását.

Vasárnap Rónaszéky népszínműve a „Dadai uzsorás“ került színre kevesebb közönség előtt, de szintén jó előadásban. A népdalokat a karnagy betegsége miatt cigányzenekar kísérte. L. Perczel Mari (Pálk Vera), Bátosy Endre (Balik Pali), Polgár Béla (Rakamazi Menyhért), továbbá Heltai-pár és Tarnai Lidi jó játékkal tünnek ki. A Perczel Mari szépen énekelte dalai — mint mindig — most is gyújtottak.

Kedden Herceg Ferencnek annak idején nagy hatást keltett 5 felvonásos színműve „A dolovai nábob leánya“ került színre félig telt ház előtt, a tavalytól némileg előt szerepszással, a raenyiben Tarján főhadnagyot Heltai, Vilmat pedig Heltainé játszták, mindketten elég ügyesen, bár Heltainé a közönséget meglehetősen hidegen hagyta, mintha szerepébe nem akart volna annyit lelket önteni amennyi képességeitől kitelik. Heltai jó Tarján volt s organumának hiányait sem éreztük annyira mint kisebb szerepeiben. Az epizód szerepekben Bátosy, Polgár Fani, Lorándi (Biliczky) és Polgár Béla excelláltak. Még K. Pálfi János tett jó szolgálatot a Merlin szerepében.

Hirek és vegyesek.

Elhalasztott közigazgatási bizottsági ülés.

A minden hó második hétfőjén tartatni szokott havi rendes közigazgatási bizottsági ülés a folyó november hóban kivételesen 19-én fog megtartatni.

Ethey Károly

Váratlan és megrendítő halálesetről kell ezen czim alatt számot adnunk. Ethey Károly nyugalm kir. aljárásbíró, megyei és városi bizottsági tag folyó hó 10-én reggeli négy órakor jobblétre szenderült. A lelki és testi erőinek teljes birtokában volt derék öreg ur pénteken reggel kertjének utait rendezgette s a hajlongás következtében egy hirtelen vértolulás agyszélhűdést idézett elő nála, minek következtében fél napi szenvedés után meghalt. A boldogult jogászkorában egyike volt annak a lelkes fiataloknak, mely Kossuthot híres bécsi útjában elkísérte s kardosan, fátylatnyúl, a bécsi lakosság örömjongása között vonult át az osztrák metropolison, követelve és kiküzdve a magyar alkotmányt. — Majd közszolgálatba lépett, s előbb mint szolgabíró, később az 1872-iki rendezkedés óta mintegy 20 évig szolgált tisztességgel és lüszeges szorgalommal az igazságszolgáltatás ügyét. Tiszta jelleme, szerény, művelt modora által egész társadalmunk becsülését bírta s halála általános, nagy részvétet keltett. Legyen áldott emlékezte! A család a következő gyászjelentést adta ki: „Ethey Frigyes s neje Mindszenti Szabó Zsuzsanna s gyermekeik: Ethey Erzsébet férjétől Saxinger Ottóval; Sárika és Géza gyermekükkel és Ethey Aranka, Etkey Eszter: özv. Zohery Gáborné gyermekeivel; Vozary György és Vozary Károly családjával; Mogyoróssy Bertalan a nagyszámú rokonság nevében is szomorodott szívvel tudatják szeretett s feledhetetlen testvérök, sógora és nagybátyjuknak: Ethey Károly hites ügyvéd, nyung. kir. aljárásbíró, városi és megyei bizottsági tag, egyházi tanácsosnak folyó évi november hó 10. reggeli 4 órakor életének 71. évében agyszélhűdés folytán hirtelen bekövetkezett halálát. Hílt tetemei f. évi november hó 11-én d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint örök nyugalomra helyeztetni. Rimaszombat, 1894. november hó 10-én. Áldott legyen emléke, zavartalan nyugalma!

Királyi kitüntetés. A „Budapesti Közlöny“ folyó évi november 13-án megjelent száma közli, hogy ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi november 8-án Bécsben kelt legfelső elhatározásával Kálmán Frigyes ezredesnek, a pécsi 8. honvéd-huszár ezred parancsnokának a 3 osztályú vaskorona rendet díjmentesen legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. A vitéz ezredes Rimaszombat városának egyik legkitünőbb szülöttje, s mi őszintén örvendünk, hogy a legfelsőbb kitüntetés oly férfit ért ez alkalommal, a kire egész vármegyénk büszke lehet.

Megyénkbeli új orvosok. A belügyminiszterium hivatalos egészségügyi értesítője szerint, az 1882—83-ik tanév alatt, orvostudori oklevelet nyertek a következő gömöriek: Gaál Gusztáv Rimaszombat, Pákh Albert Pohorella, Molnár Ferenc Rimaszombat, Lipter Gyula Rimaszombat.

Katonai szemle. Lovag Ziegler Alfréd vezérkari alezredes f. hó 11-én Kassáról ide érkezett, s szemlét tartott a tüzérlaktanyák és a legénység fölött. Erkezésekor Rosenauer ezredparancsnok és Barna Imre városi kapitány fogadták, s tiszteletre a tisztikar hétfőn nagy ebédet rendeztek, melynek befejezése után a vendég tovább utazott.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter a rimaszombati kir. törvényszék a dr. Kalocsay Béla halála folytán megüresedett aljegyzői állásra Hamaliár Lajos végzett joghallgató joggyakornokot nevezte ki.

Megbízás és kitüntetés. A tudományos akadémia hadtudományi bizottsága megbizta Haza y Samu honvédszázados-törzstisztjelöltet és zászlóalj-parancsnokot, hogy írja meg az 1870—71-iki francziánémet háború történetét. Ez a hír annyiban érint bennünket közelebbről, mert a megbízással kitüntetett férfi gömör megyei rimaszombati születésű, ki maga erejéből küzdötte ki magának azt a kiváló polozot melyet ez idő színt a hadseregben immár elfoglalt. Gratulálunk a kitünő képzettségű katonának.

Hymen. A „Losonc és Vidéke“ közlése szerint: Sándor Zoltán, polgári szolgálatba lépő katonatiszt f. hó 15-én jegyezte el özv. Kossuch Gyuláné szül. Szakall Boriska urnót.

Névváltoztatás. Belyus Pál rimaszombati illetőségű Tiszolozon állomásozó esendő, vezetéknevét belügyminiszteri engedéllyel Battányira változtatta át.

Eljegyzés. Héreghy János törekvő fiatal vendéglős Bánrévén a legközelebb mult napokban jegyezte el Stolz Mariskát, néhai Stolz József polgártársunk szép leányát. Áldás kísérje frigyüket!

Meghívo a rimaszombati egyesült prot. főgymnásium tornatermében 1894. november 17-én (szombaton) tartandó iskolai estélyre; melynek tiszta jövedelme az „Ifjúsági segélyező-alap“ javára fordítatik. — Műsor: 1. „Tell Vilmos“ opera-nyitány Rossiniól. Zongorán négy kézre előadják: Groó Béla VII. és Institorisz Endre VIII. o. b. tan. — 2. „A magyar népdalról“ felolvassa: Szathmáry József gym. tanár. — 3. „Diák-szerelm.“ D'Edmondo Amicistól. Szavalja Korsós Zoltán VIII. o. b. tan. — 4. „Az elektromos indukció alaptüneményei“ szabad előadás kísérletekkel. Előadja: Kerekes Dezső gym. tanár. — 5. „A rab asszony.“ Kiss Józseftől. Szavalja: Törköly József VIII. o. b. tanuló — 6. D'Aponti Verdi „Il trovatore.“ cz. dalművéből. Hegedűn játsza: Borsody Károly VIII. o. b. tanuló és zongorán kísérő Groó Béla VII. o. b. tanuló. — Belépti díj 30 kr. Tanuló-jegy 20 kr. — Kezdeté d. u. 5 órakor. — Felülzitetesek köszönettel fogadtanak.

Esküvő. Paunecz Bertalan L.-Gergéről f. évi november hó 27-én d. u. 2 órakor esküszik örök hűséget a rimaszombati izr. imaházban Seidner Ida kisasszonynak, Seidner József gyurkókai gőzfűrészt tulajdonos leányának.

Halálozás. Réthy József kálósai nyung. ref. lelkész, a gömöri ref. egyházmegyének volt tanácsbírája, dékánja s a gyámoldának 22 évig hűségű pénztárnoka, f. hó 8-án; 5 évi kínos szenvedés után, életének 71-dik évében elhunyt. Benne a gömöri lelkészi karnak tisztelt alakja s egy nagy vidék kedvelt Réthy bácsiát temették el f. hó 11-én. Áldás legyen emléken!

Jótekonyczélú mükedvelő előadás Rimaszocson.

A rimaszocsi ifjuság — mint nekünk írják — folyó hó 11-én tartotta meg a létesítendő olvasókör alapja javára rendezett jótekonyczélú mükedvelői szini előadását nagy számú közönség előtt, mely alkalommal színre került Szigligeti Edének kitünő színműve a „Czigány.“ Ez volt az első mükedvelői előadás Rimaszocson s nem hitte senki, hogy e nehéz darab sikerüljön. — De az ifjuság ernyedetlen szorgalommal buzgókodott ennek biztosításán s jól esik konstatálni, hogy fáradságukat fényes siker koronázta, a közönség megvult leple, s a lelkesedéstől áthatva éljenzte s hívta ki a szereplőket. A szereplők közül különösen kitünő első sorban Zsiga (Hupka Bálint), ki pompásan játszotta a vén cigányt, úgy, hogy bármely mükedvelők közt megállja a helyét. Valóban eredeti alak volt. Róth Szeréna kitünően játszotta a cigány leány szerepét. (Rózsit) özv. Vitko Lajosné igen jó Rebeka volt. Jól játszottak Cseneşik Emilia (Évi), Kremniczy Ilona (Panni), Scwarcz Lina (Erzsi), helyes alak volt Róth Gizella (Kondorné), Glatter Gizella (Mari.) A férfiak közül még Négyesy Gyula (Gyuri), Brindza Pál (Kurta), Szőke István (Márton), Győry János (Peti); jól játszott tovább Kovács János (Várszeghy) és Fejes Ferenc (kisirő.) — A jól sikerült előadás után a lelkes fiatalok táncra kerekedtek s virradtig jártak fokozott jókedvben. A rendező-bizottság nevében beküldte hozzánk Osgyány István ur a felülzitetők névsorát is. A jótekonyczélra felülzitettek: Makay N. 40 kr. Reich Lajos 40 kr. Kohn Ignác 90 kr. Lovcsányi Béla 40 kr. Hágetter Lajos 30 kr. Bundás Mihályné 80 kr. Sarinay Ignácné 10 kr. Ganóczy Dezső 40 kr. Kovács Józsefné 40 kr. Krausz Simon 80 kr. N. N. 40 kr. Stern Albert 40 kr. Beregszászi Béla 40 kr. Csák Károly 60 kr. Csorba Kálmán 50 kr. Dr. Hampl József 40 kr. Glatter Jakab 50 kr. Lakatos Ferenc 80 kr. — Fogadják ezért a nemes szívű adakozók a rendező bizottság halás köszönetét.

Talált hulla. A palfalvi határban október 30-án a Rimapartján halva találtak Együd Pál — egykori volt feleli bíró, ki már aktor több nap óta fekdühetett ott meghalva, melve még a rimaszombati vásár alkalmával maradt le szekereéről hazajövet Jánosiban, hogy a réti gyalogton mehesen haza. Hihetőleg ittas fővel eltévedt a sötétben, a hideg esős idő elgalyázta s szegénynek a fársszó bolyongás után halálát okozhatta. Állítják, hogy nyakába akasztott zsakokjából 30 frtja is eltűnt.

Felülzitetesek nyugtázása. A Likéren f. hó 3-án megtartott jótekonyczélú mükedvelői szinielőadás összes bevétele 79 frt. Felülzitetesek: Özv. Máriusz Pálné 1 frt, Solcz Miksa 5 frt, Breuer Mihály 2 frt, Bihary Gusztáv 1 frt, Bihary Gyula 1 frt. Összesen: 10 frt. A rendezőség.

Színházi műsor. Bátosy Endre szintársulata és a műpártoló közönség mindjobbban egymáshoz szoknak, s az igazgatónak nincs oka panaszkodni; viszont a közönség is teljesen meg van elégedve a társulattal, melynek igen jó erői vannak, s e mellett a derék igazgató mindig keresi a színház látogatók kedvét, a mennyiben a még itt elő nem adott ujdonságok egész seregét vette fel műsorába. Lapunk olvasóinak s különösen a vidékieknek jó szolgálatot véltünk tenni, ha mindég előre közöljük a Bátosy igazgató által összeállított heti műsört. Színre kerül: November 15. csütörtökön: „Charli nénye“ kitünő angol bohózat. Nov. 17. szombaton: „Szegegy Jonathan“ operette. Nov. 18. vasárnap: Szigligeti „Szökött Katona“ népszínműve. Nov. 19. Hétfő: „Madarász“ operette fél helyárrakkal. Nov. 20. kedd: „Rafael“ Váraditól. Nov. 21. szerda: „Szabin nők elrablása“. Nov. 22. csütörtök: „Csók“ Dóczitól. Nov. 24. szombaton: „Boszorkányvár“ nagy operette. Jelezzük továbbá, hogy hogy bérelni még mindég lehet az igazgatónál vagy a pénztárnál.

A magyar gyaripar ujjab nagy diadaláról igen örvendetes hírt kaptunk. A lemergi kiállítás egyik osztályában, a tüzi feeskendő osztályban megverték valamenyi külföldi gyárat. A diadal két törekvő iparvállalatunknak köszönhetjük. A tüzi feeskendő osztályban a legelső kitüntetés, a díszoklevelet a Tarnóczy-gyár Budapesten kapta, a második díjat, aranyérmét a Walser-gyár Budapesten, a harmadik díjat, aranyérmét Czernak R. gyára Tepliczen, a negyediket R. A. Smekal Szmichowban, az ötödiket Liel J. G. Biberachban, a hatodikat, ezüstérmét E. C. Flader Sorgenthalban, a hetediket, ezüstérmét Rőze Antal Krakóban, a nyolcadikat, ezüstérmét Doute R. Fr. Bialán és a kilencediket, bronzérmét a Geitner és Rausch feeskendőgyára Budapesten kapták. — Annál

nagyobb örömmel konstatáljuk a Tarnóczy-gyár e fényes sikerét, mivel ennek nagy jelentőségét azon körülmény kölcsonöz, miszerint az osztrák ipar e téren elsőrendű, régi jeles gépgyáraival szemben emelkedett elsősegre és azokat tulszárnyalta. A Tarnóczy-gyár legutóbb, október 3-án Uj-Gradiskán, a Horvát-Szlavon országos gazdasági kiállításán is a legelső kitüntést, a díszoklevelet nyerte.

Az Athenaeum Kepes irodalomtörténetéből megjelent a 26-ik füzet. Két rendkívül érdekes műtárgylelet van hozzá csatolva: Kistfaludy Károly vihart ábrázoló festményének (eredeti je a Kistfaludy-társ. birtokába) igen sike-

rült színes hasonmása s Koldustársaság ezimű rajza. Mindkettő kitünő bizonyítéka annak, a mint a költő élet-rajzaiban eddig csak olvastunk, de nem láthattunk sehol, hogy Kistfaludy nemesak ügyes festő, hanem kitünő rajzoló volt. A szövegben Zichy Antal. Széchenyi munkáinak legalaposabb ismerője, folytatja Sz. mint író ez. tanulmányát, Kardos Albert Kistfaludy Károlyról ír, végül Rákosi Jenő ír Katona Bánk bán-járól azzal az eredeti felfogással, mely minden munkáját megkülömbözteti, s mely e ezikkét is a Bánkbán-irodalom legjobb tanulmányai közé fogja avatni. A szöveget ezuttal is sok irt-

dalmi vonatkozásu kép disziti: Széchenyi ifjúkori és 1860-diki, továbbá a gróf nejének arczképe, a czenki sir-emlék s a svábhgyi Széchenyi-emlék, Kistfaludy K. arczképe, Kistfaludy halálos ágyán (Bajza, Toldy és Vörösmarty arczképével), síremléke s Ferenczy emlék-tervezetei, Katona szülőháza, arczképe es Züllieh-féle szobra. A vállalat, mely befejezéséhez közeleg, kétheti füzetben jelenik meg. füzetenként 40 krért kapható.

Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN távollétében a szerkesztésért felelős: LÖRINCZY GYÖRGY.

Egész selyem mintázott Fouárdokat

(mintegy 450 különböző fajban), méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, koezkás, esikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240-féle dispositio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállit póstabér és vámentesen a privat megrendelők lakására HENNEBERG G. (esász. és kir. udv. szállító) selyemgyára ZÜRICHBEN. Minták postafordul-tával küldetnek. Svájezba ezimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Árlejtési hirdetmény.

Rimaszombat r. t. város eselődei részére 1895. évre szükséges és 2136 kor. vagyis 1068 frtra előirányzott

ruhaneműek

árlejtés melletti kiadása folyó évi november hó 23-ik napjan d. u. 2 órakor a rendőrkapitányi hivatalban fog eszközöltetni.

A vállalkozók 100 frt bánatpénzzel jelenjenek meg.

Rimaszombat, 1894. november 14.

Id. BADINY GYULA,
bizotts. elnök.

Kötőgép.

Van szerenésém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy egy újabb szerkezetű, a kényesebb igényeket is kielégítő kötőgépet szereztem be s bármintemű anyagból férfi-, női- es gyermekharisnyak köteset igen jutányos áron elvállalom.

Rimaszombat, Kossuth-utca 37 sz.

Özv. Csech Istvánné.

Berbeadó bolthelyiség.

1895. év május 1-től Kossuth-utca 1. sz. alatt, a megyeháza melletti (TIBÉLY S.-féle helyiség) bérbe adatik. — A feltételek megtudhatók KERN ADOLF takarékpénztári könyvvivőnél.

Eladó ház.

Rimaszombatban a Szijjártó-utca 2. és 4-ik számok alatti ház szabad kézből eladó. — Venni szándékozók értekezhetnek a tulajdonos Rájzinger János mészáros mesterrel.

Pályázat.

A Rozsnyó városi államosított községi elemi iskola épületének a magas miniszterium által elfogadott terv szerint és 12299 frt 2 krra előirányzott költségvetés mellett kiepítésére pályázat hirdettetik.

Az építés jövő 1895-ik évi április elején megkezdhető s ugyanazon év június végéig lehetőleg teljesen befejezendő.

A jóváhagyott építési terv és költség-számítás a városi polgármesteri hivatalnál megtekinthető.

Írásbeli ajánlatok a polgármesteri hivatalra ezimezve folyó évi november hó 29-éig beadhatók s ugyanaz nap d. e. 10 órakor lesz a városi tanács-teremben a szóbeli árlejtés megtartandó.

Rozsnyón, 1894. évi november hó 8-án tartott városi képviselőgyűlésből.

ROSTY, főjegyző.

LÖFKOVICS LIPÓT

áruhaza

REMASZOMBAT.

Ajánlja meglepő nagy raktárát

őszi és téli cikkekben.

Különösen

nagy választék

női-, leány- és gyermek-

felöltőkben.

Meglepő olesó árak mindennemű cipőkben, kalapokban és fehéreneműekben.

A gömöri faipar részvény-társaság

részvényesei ezennel meghivatnak a Pelsüczön 1894. évi deczember hó 4-én delután 3 órakor a társaság helyiségében tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

A gyűlés tárgya:

1. Az alapszabályok módosítása.
2. Az igazgatóság indítványa a társaság működésének új üzletágakra való kiterjesztése iránt s ezzel kapcsolatban Ő királyi Fensége Coburg Fülöp herczeg erdőigazgatóságával kötött közszéneladási szerződés jóváhagyása.
3. A 2-ik pontban érintett szerződés jóváhagyása esetében az igazgatóságnak további előterjesztése ezen ügyben.

Budapestben, 1894. november hó 5-én.

SZENTIVÁNYI ÁRPÁD,

közgyűlési elnök.

Jegyzet: Az igazgatósági jelentés a társaság irodájában a közgyűlés előtt 8 nappal a részvényesek rendelkezésére áll.

Kivonat az alapszabályokból.

9. §. A közgyűléseken csak azon személyesen, vagy meghatalmazottak által megjejeint részvényesek bírnak szavazati joggal, a kik előmutatóra szóló részvényeiket le nem járt szelvényeikkel együtt a közgyűlés előtt felmutatták és ezekért igazoló jegyeket kaptak. Ezen igazolványok névre szólnak, kitüntetik a letéteményezett részvények, s az ezek után járó szavazatok mennyiségét s csak a nevezett személyre nézve bírnak érvénnyel. Az így felmutatott és átadott részvények szelvényeikkel csak az illető közgyűlés bevégezése után az igazolványok visszaadása mellett vehetők vissza.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődeje Kassán, Vám-utca 12. szám alatt.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel tartásával ezélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

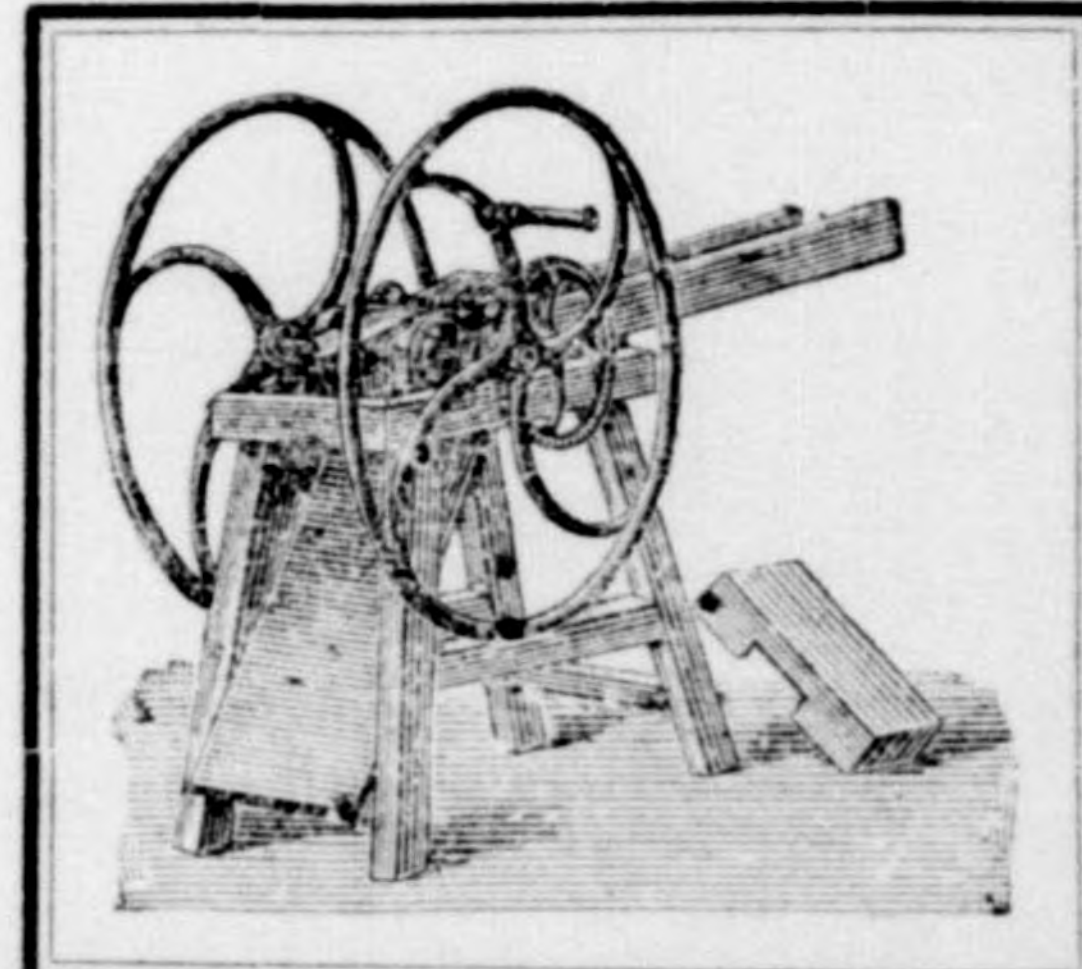

Szeckavágókat kézi- vagy járgányhajtásra,

Répvágókat és tengeri-morzsolókat,

Olajsajtókat és olajmag-pörköltöket,

Olajmag-zúzókat,

Őrlő- és daráló-malmokat. — Továbbá mindennemű

szivattyúkat, gőzgépeket és gőzkazánokat, szeszgyár-berendezések stb.

Gépeink, eszközeink és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban. Gazdasági gépeink képes, valamint öntődénk gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.